

Nově diagnostikovaný diabetes mellitus a úbytek hmotnosti jako manifestace karcinomu pankreatu

Aleš Dvořák, Miroslav Souček

II. interní klinika, Fakultní nemocnice u sv. Anny v Brně

Kazuistika popisuje případ 68letého muže, u kterého se několik měsíců před stanovením diagnózy karcinomu pankreatu objevil jako časný příznak úbytek hmotnosti a diabetes mellitus. Diagnóza byla stanovena bohužel pozdě, až ve stadiu generalizovaného onemocnění, kdy nebylo možné pacienta léčit jinak než symptomaticky. Cílem článku je upozornit na tuto možnost manifestace karcinomu pankreatu. Pouze diagnóza stanovená včas v době lokalizovaného nádoru umožňuje resekci tumoru, která je jedinou kurativní léčebnou metodou. Z tohoto důvodu je nutné při netypické manifestaci diabetu pomýšlet také na možnou přítomnost karcinomu pankreatu.

Klíčová slova: diabetes mellitus, úbytek hmotnosti, karcinom pankreatu.

New onset of diabetes mellitus and weight loss as a manifestation of pancreatic cancer

The case report is about a 68-years-old man who developed a weight loss and diabetes mellitus as early symptoms of pancreatic cancer several months before the diagnosis. Unfortunately, the diagnosis was made too late, at the stage of generalized disease, when symptomatic treatment was the only possible way. The aim of the article is to warn about this possible way of pancreatic cancer manifestation, because only the diagnosis determined in time, when the tumor is localized, allows its resection - the only curative treatment method. For this reason, it is necessary to consider the presence of pancreatic cancer in the case of an atypical manifestation of diabetes.

Key words: diabetes mellitus, weight loss, pancreatic cancer.

Úvod

V České republice v posledních letech setrvale roste počet pacientů s diagnózou diabetes mellitus (DM). Aktuálně je v naší zemi okolo 1 000 000 osob s tímto onemocněním. DM je při dlouhém trvání, a zvláště při špatné kompenzaci, spojen se vznikem komplikací. Ty dělíme na makrovaskulární (akcelerovaná ateroskleróza vedoucí k ischemické chorobě srdeční, cévní mozkové příhodě, ischemické chorobě dolních končetin) a mikrovaskulární (diabetická neuropatie, nefropatie a retinopatie). Přibližně 93 % představují pacienti s DM 2. typu. Jedná se o civilizační onemocnění související zejména se změnou životního stylu, která nastala v posledních desetiletích. Tyto faktory lze shrnout pod pojmem nezdravý životní styl (sedavý způsob života, nedostatek pohybové aktivity, nadměrný energetický příjem, obezita).

Menší skupinou 5 % jsou pacienti s autoimunitním postižením inzulín produkujících B buněk pankreatu – diabetici 1. typu. Ostatní specifické formy diabetu jsou heterogenní skupina tvořící zbývající 2 % pacientů. Patří sem mimo jiné geneticky podmíněný MODY diabetes, DM v rámci endokrinopatií a dále tzv. pankreatoprivní DM (v americké literatuře často označovaný jako typ 3c) (1, 2).

Zástupci ze skupiny DM3c jsou diabetes při chronické pankreatitidě, po resekci pankreatu, při cystické fibróze, hemochromatóze a diabetes vyvolaný karcinomem pankreatu (KP). Ten však znamená pro pacienta výrazně horší prognózu ve srovnání s ostatními formami nově diagnostikovaného DM. Jeho podíl je 7–9 % z celkového počtu pacientů s DM 3c (2, 3). Patogeneze DM při KP se od ostatních zástupců této skupiny liší. Zde se nejedná o poškození B-buněk pankreatu. Jde jak o poruchu